www.ethiopianlawgroup.com

አዋጅ ቁጥር 1096/2010

በተለያዩ የወንጀል ድርጊቶች ውስጥ ለተሳተፉ ሰዎች ምህረት ለመስጠት የወጣ አዋጅ

በሀገራችን ሰላምና መረጋጋትን ለማስፈንና እየተካሄደ ያለውን ለውጥ ወደ ተሻለ ደረጃ ከፍ ለማድረግ ተከስቶ የነበረውን ፖለቲካዊ አለመረጋጋት ተከትሎ በተለያዩ የወንጀል ድርጊት ውስጥ የተሳተፉ ሰዎች ለድርጊታቸው የወንጀል ተጠያቂነታቸውን በጠቅላላው በመሰረዝ ወደ ሕብረተሰቡ ተቀላቅለው በሀገር ግንባታ ውስጥ የበኩላቸውን ድርሻ እንዲያበረክቱ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፤

በሀገራችን የዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታን ለማሳደግና የፖለቲካ ምህዳሩን ለማስፋት ፖለቲካዊ መብታቸውን ተግባራዊ ለማድረግ በመንቀሳቀሳቸው ምክንያት የወንጀል ተጠያቂነት ሊያስከትል ይችላል በሚል ስጋት በተለያዩ የዓለም አገራት የሚገኙ ኢትዮጵያዊያንና ትውልደ ኢትዮጵያዊያን ምህረት በመስጠት ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት በማስፈለጉ፤

የጥላቻና የእርስ በእርስ ጥርጣሬን በማስወገድ በመፈቃቀድና በአንድነት የተጀመረውን የሀገራችን ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ዕድገትን ለማረጋገጥ ብሔራዊ መግባባትን መፍጠርና ይቅር መባባል አስፈላጊ በመሆኑ፤

በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ 55(1) መሰረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

1. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ አዋጅ "በተለያዩ የወንጀል ድርጊቶች ውስጥ ለተሳተፉ ሰዎች ምህረት ለመስጠት የወጣ አዋጅ ቁጥር 1096/2010" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. <u>ትርጉም</u>

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1/ "ምህረት የተደረገለት ሰው" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ምህረት የተሰጠው ነው፤

2/ "የሽብርተኛ ድርጅት" ማለት የሽብርተኝነት ድርጊትን የመፈጸም ዓላማ ያለው ወይም የሽብርተኝነት ድርጊት ለመፈፀም ያቀደ፣ የተዘጋጀ የፈጸመ ያስፈፀመ ወይም እንዲፈጸም በማናቸውም ሁኔታ የረዳ ወይም ያነሳሳ ከሁለት ያላነሱ አባላትን የያዘ ቡድን፣ ማህበር ወይም ድርጅት እንዲሁም በሽብር አዋጅ ቁጥር 652/2001 መሠረት በሽብርተኝነት የተሰየመ ድርጅት ነው፤ 3/ "ፍርድ ቤት"

www.ethiopianlawgroup.com

ማለት መደበኛ ወይም ወታደራዊ ፍርድ ቤት ነው፤4/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ወይም የሕግ ሰውነት ያለው ሰው ነው፤

5/ በወንድ ፆታ የተገለጸው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል።

3. <u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተመለከቱ የወንጀል ድርጊቶችን ፈጽሟል ተብሎ ተጠርጥሮ በሚፈለግ፣ በምርመራ ላይ ያለ፣ የወንጀል ክስ የተመሰረተበት ወይም የጥፋተኝነት ፍርድ ውሳኔ የተላለፈበት ሰው ወይም የሽብርተኛ ድርጅት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

4. <u>ዓላማ</u>

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፦

1/ በተለያዩ የወንጀል ድርጊቶች የተሳተፉ ሰዎች ለድርጊታቸው የወንጀል ተጠያቂነታቸውን በጠቅላላው በመሰረዝ ወደ ሕብረተሰቡ ተቀላቅለው በሀገር ግንባታ ውስጥ የበኩላቸውን ድረሻ እንዲያበረክቱ ማድረግ፤

2/ የፖለቲካ መብታቸውን ተግባራዊ ለማድረግ በመንቀሳቀሳቸው ምክንያት የወንጀል ተጠያቂነት ሊያስከትል ይችላል በሚል ስጋት በተለያዩ የዓለም ሀገራት የሚገኙ ኢትዮጲያዊያንና ትውልደ ኢትዮጲያዊያን ምህረት በመስጠት ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤

3/ ጥላቻና የእርስ በእርስ ጥርጣሬን በማስወገድ በመፈቃቀድና በአንድነት የተጀመረውን የሀገራችን ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ዕድገትን ለማረጋገጥ ብሔራዊ መግባባትን መፍጠርና ይቅር መባባልን ተግባራዊ ማድረግ።

5. <u>ምህረት ስለመስጠት</u>

1/ ከግንቦት 30/2010 ዓ.ም በፊት የሚከተሉትን የወንጀል ድርጊቶች ፈጽሟል በሚል ተጠርጥሮ የሚፈለግ፣ በምርመራ ላይ ያለ፣ የወንጀል ክስ የተመሰረተበት ወይም የጥፋተኝነት ፍርድ ውሳኔ የተላለፈበት ሰው ወይም የሽብርተኛ ድርጅት ምህረት ተደርጎለታል፤

ሀ) በሕገ መንግስትና በሕገ መንግስት ሥርዓት ላይ የሚደረግ ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 238)፤

www.ethiopianlawgroup.com

ለ) የሕገ መንግስታዊ ስልጣንን ተግባራዊነት ማሰናከል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 239)፤

ሐ) የጦር መሳሪያ ይዞ በማመፅ፣ የዕርስ በእርስ ጦርነት በማስነሳት በመንግስት ላይ የሚፈፀም ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 240)፤

መ) የሀገሪቱን የፖለቲካና የግዛት አንድነት በመንካት የሚደረግ ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 241)፤

ሠ) የሀገር መከላከያ ኃይልን መጉዳት (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 247)፤

ረ) የሀገር ክዳት ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 248 እና 249)፤

ሰ) ከጠላት ጋር የመተባበር ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 251)፤

ሸ) በስለላ ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 252)፤

ቀ) የተንኮል ድርጊቶችን ግዙፍ በሆነ መንገድ ማስናዳት ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 256)፤

በ) መገፋፋትና ግዙፍ ያልሆነ የማስናዳት ተግባር ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 257)፤

ተ) በኩብለላ ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀፅ 288)

ቸ) የሀሰት ወሬዎችን በማውራት ሕዝብን ማነሳሳት ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 486)፤

ኀ) በፀረ ሽብርተኝነት የወጣን አዋጅ ቁጥር 652/2001 ሥር የተመለከቱትን የወንጀል ድንጋጌዎች በመተላለፍ የተፈጸመ ወንጀል፤

ነ) የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ቁጥር 01/2009 እና አዋጅ ቁጥር 2/2010 ላይ የተመለከቱትን የወንጀል ድንጋጌዎች በመተላለፍ የተፈጸመ ወንጀል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ላይ የተመለከቱት የወንጀል ድርጊቶች የተፈፀሙት በ1996 ዓመተ ምህረት ከወጣው የወንጀል ህግ በፊት ቢሆንም እነዚህን ድርጊቶች የፈጸመ ሰውና የሽብርተኛ ድርጅት ምህረት ተደርጎለታል።

3/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1/ቸ/ የተደነገገው ቢኖርም የፀረ-ሽብርተኝነት አዋጅ ቁጥር 652/2001 አንቀፅ 3 ንዑስ ቁጥር 1 የተመለከተውን በመተላለፍ በተፈጸመ ወንጀል የሰው ህይወት ያለፈ እና ጉዳዩ በፍርድ ሂደት ላይ ያለ ከሆነ ወንጀል ፈፃሚው በዚህ የሰው ህይወት በጠፋበት ጉዳይ ላይ በዚህ አዋጅ መሰረት ምህረት አይደረግለትም።

www.ethiopianlawgroup.com

ማለት መደበኛ ወይም ወታደራዊ ፍርድ ቤት ነው፤4/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ወይም የሕግ ሰውነት ያለው ሰው ነው፤

5/ በወንድ ፆታ የተገለጸው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል፡፡

3. <u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተመለከቱ የወንጀል ድርጊቶችን ፈጽሟል ተብሎ ተጠርጥሮ በሚፈለግ፣ በምርመራ ላይ ያለ፣ የወንጀል ክስ የተመሰረተበት ወይም የጥፋተኝነት ፍርድ ውሳኔ የተላለፈበት ሰው ወይም የሽብርተኛ ድርጅት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

4. <u>ዓላማ</u>

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፦

1/ በተለያዩ የወንጀል ድርጊቶች የተሳተፉ ሰዎች ለድርጊታቸው የወንጀል ተጠያቂነታቸውን በጠቅላላው በመሰረዝ ወደ ሕብረተሰቡ ተቀላቅለው በሀገር ግንባታ ውስጥ የበኩላቸውን ድረሻ እንዲያበረክቱ ማድረግ፣

2/ የፖለቲካ መብታቸውን ተግባራዊ ለማድረግ በመንቀሳቀሳቸው ምክንያት የወንጀል ተጠያቂነት ሊያስከትል ይችላል በሚል ስጋት በተለያዩ የዓለም ሀገራት የሚገኙ ኢትዮጲያዊያንና ትውልደ ኢትዮጲያዊያን ምህረት በመስጠት ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤

3/ ጥላቻና የእርስ በእርስ ጥርጣሬን በማስወገድ በመፈቃቀድና በአንድነት የተጀመረውን የሀገራችን ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ዕድገትን ለማረጋገጥ ብሔራዊ መግባባትን መፍጠርና ይቅር መባባልን ተግባራዊ ማድረግ፡፡

5. <u>ምህረት ስለመስጠት</u>

1/ ከግንቦት 30/2010 ዓ.ም በፊት የሚከተሉትን የወንጀል ድርጊቶች ፈጽሟል በሚል ተጠርጥሮ የሚፈለግ፣ በምርመራ ላይ ያለ፣ የወንጀል ክስ የተመሰረተበት ወይም የጥፋተኝነት ፍርድ ውሳኔ የተላለፈበት ሰው ወይም የሽብርተኛ ድርጅት ምህረት ተደርጎለታል፤

ሀ) በሕገ መንግስትና በሕገ መንግስት ሥርዓት ላይ የሚደረግ ወንጀል (የወንጀል ሕግ አንቀጽ 238)፤

www.ethiopianlawgroup.com

6. **ስለተወረሰ ንብረት**

በዚህ አዋጅ መሠረት ምህረት የተደረገለት ማንኛውም ሰው ንብረቱ እንዲወረስ በፍርድ ቤት ተወስኖ ከሆነ ምህረት ስለተደረገለት የተወረሰው ንብረት እንዲመለስለት የመጠየቅ መብት አይኖረውም፡፡

7. **ምሕረት ስለተደረገለት ሰው**

ማንኛውም ምህረት የተደረገለት ሰው፡-

1/ ከማሕበረሰቡ ጋር ተቀላቅሎ ሰላማዊ ህይወት የመምራት መብት አለው፤

2/ ምህረት በተደረገለት ወንጀል ምክንያት በግል ጥቃት ለማድረስ የሚፈልግ ሰው ካለ በአካባቢው ባህልና ልማድ መሠረት መታረቅ ይኖርበታል፤

3/ በማናቸውም የሕግ አስፈፃሚ አካል ክትትል እየተደረገበት ከሆነ ክትትሉ እንዲቆም፣ በምርመራ ሒደት ላይ ከሆነ ምርመራው እንዲቋረጥ፣ በክስ ሒደት ላይ ያለ ከሆነ ክሱ እንዲቋረጥ ወይም በማረሚያ ቤት ቅጣት መፈፀም ላይ ከሆነ እንዲለቀቅ ይደረጋል፡፡

4/ ወደ ሀገር መግባቱን፣ ወደ ማህበረሰቡ መቀላቀሉን ፣ሰላማዊ ኑሮ ለመምራት መወሰኑን እና በአጠቃላይ የምህረቱ ተጠቃሚ መሆኑን ለፌደራል ጠቅላይ ዐቃቤ ህግ ወይም ለክልል ፍትህ ቢሮዎች በአካል በመቅረብ፣ በተወካዩ አማካኝነት፣ በስልክ፣ በፖስታ፣ በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ ወይም በማናቸውም ሪፖርት የማድረጊያ ዘዴ ይህ አዋጅ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከፀደቀበት ጊዜ ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ ሪፖርት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

5/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 4 መሰረት በስድስት ወራት ውስጥ ሪፖርት ያላደረገ ሰው መንግስት በልዩ ሁኔታ ካልወሰነ በስተቀር የምህረቱ ተጠቃሚ አይሆንም፡፡

8. **አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከጸደቀበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ሀምሌ 13 ቀን 2010 ዓ.ም.

ሙላቱ ተሾመ (ዶ/ር)

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት